

## Praktikrapport

<b>Praktikplats</b>	Ambassaden Tallinn
<b>Praktiktjänstens längd</b>	30 augusti 2010 – 16 januari 2011
<b>Handledare</b>	Anna Hamrell
<b>Kontaktuppgifter</b>	<u><a href="mailto:anna.hamrell@foreign.ministry.se">anna.hamrell@foreign.ministry.se</a></u>  + 372 640 56 00  Sveriges ambassad  Pikk 28, 150 55 Tallinn, Estland

### Ambassadens verksamhet

Sverige är representerat i Estland med en ambassad i Tallinn och två honorärkonsulat i Narva och Tartu samt Sveriges Exportråd i Tallinn. Ambassadens uppgift är att bevaka, företräda och främja svenska intressen på alla områden i Estland. Ambassaden ska också ge service åt svenska myndigheter, företag, organisationer och enskilda medborgare. Ambassaden sänder regelbundet rapporter till UD i Stockholm med information och analyser av till exempel den politiska och ekonomiska utvecklingen i landet och dess syn på internationella händelser. I Estland handlar det bland annat om landets ställning i olika frågor som rör den Europeiska unionen.

Ambassaden har 12 anställda, fyra utsända från Sverige och 8 lokalanställda. På ambassaden finns även en försvarsattaché. Ett nära samarbete finns även med den nordiska polissambandsmanen. På ambassaden ansvarar ambassadören, ambassadrådet och förstesekreteraren gemensamt för den politiska och ekonomiska rapporteringen medan tredje ambassadsekreteraren ansvarade för arkivet, konsulära och passärenden. Sverigefrämjandet ansvarade förstesekreteraren tillsammans med en av de lokalanställda för.

### Mina arbetsuppgifter

Som praktikant deltog jag i såväl veckomötena för utsänd personal som de gemensamma veckomötena för hela ambassaden. Jag deltog även i planeringsdagar, mottagningar och andra

evenemang som ambassaden anordnade. Detta gav en god inblick i ambassadens dagliga arbete.

Mitt arbete på ambassaden inkluderade både större uppgifter som sträckte sig under längre tid och mer hastigt uppkomna uppgifter. En av de mer omfattande arbetsuppgifter jag haft var att uppdatera UD:s rapport om de mänskliga rättigheterna i Estland. Rapporten läggs ut på regeringens hemsida om mänskliga rättigheter. Arbetet innebar att jag läste rapporter från bl a FN organ och olika NGO:s om Estland och att jag var i kontakt med myndigheter och organisationer för att skapa en bild av situationen ser ut i Estland. Detta innebar att jag fick möjlighet att ta egna initiativ och lägga upp mycket av arbetet själv, även om jag hela tiden hade ett nära samarbete med min handledare. Arbetet med MR-rapporten var mycket givande då den ökade min förståelse för den sociala situationen i Estland, och kompletterade de kunskaper om den politiska och ekonomiska situationen som en stor del av mitt arbete handlade om.

Jag skrev två rapporter om Estlands införande av euron, om förberedelserna kring valutabytet och om vilka politiska och ekonomiska effekter som bytet kommer att innebära. Jag skrev även om situationen i staden Narva och om uppmärksammas ny lagstiftning på mediaområdet. Löpande uppdaterade jag information i de landrapporter om Estland som finns tillgängliga på [www.ud.se](http://www.ud.se) och på ambassadens hemsida.

Jag bistod, vid behov, i rapporteringen av Estlands ståndpunkt inför olika EU rådsmöten, vilket bl a innebar att delta i presentationer vid fackministerierna i Estland.

Jag deltog i konferenser och rapporterade till ambassaden om utvecklingen inom bl a jämställdhetsområdet i Estland och om Estlands syn på implementeringen av paragraf 1325 i Afghanistan. Jag deltog även, för ambassadens räkning i två resor. Den första, anordnad av estniska jordbruksministeriet, hade temat fiskeriindustrin och innebar att vi under två dagar besökte olika företag och organisationer med koppling till fiskeindustrin på de estniska öarna. Den andra resan, anordnad av estniska utbildnings- och forskningsministeriet, gick till Narva och gav en inblick i implementeringen av den nya integrationsstrategi av ryskspråkiga studenter som genomförs i Estland.

Under praktiken deltog jag även två dagar i Exportrådets arbete. Exportrådet, som ägs gemensamt av staten och näringslivet, genomför både konsultuppdrag för företag som vill

etablera sig i Estland och arbetar med att främja svensk export. Exportrådet i Tallinn har ett nära samarbete med ambassaden och deltar i ambassadens veckomöten. Under mina dagar på Exportrådet sammanställde jag en utvärdering av *Swedish Business Awards* samt deltog i förberedelserna inför Tallinns kulturhuvudstadsår.

### **Mina erfarenheter av praktiken**

Praktiken var lärorik och gav en förståelse för så väl ambassadens verksamhet som estnisk politik. De uppgifter jag hade bidrog till att jag fick en bred förståelse för den politiska och ekonomiska situationen i Estland. Särskilt uppskattade jag de två resor jag gjorde och mina dagar på Exportrådet då detta kompletterade den kunskap som jag fick på ambassaden på ett intressant sätt.

Mina förhoppningar på praktiken var att få en insyn i hur arbetet går till inom den svenska statsförvaltningen, vilka arbetsuppgifter en utlandsmyndighet har och hur dessa sköts. Jag var även intresserad av att öka min förståelse för hur svenska myndigheter skriver PM, rapporter och andra mer eller mindre officiella dokument, samt att få insyn i daglig EU-politik och estnisk politik. De arbetsuppgifter som jag fick infriade mina förhoppningar.

Praktiken gav också en förståelse för hur den svenska statsförvaltningen påverkas av EU, och diskussionen om hur framtidens utrikesförvaltning ska se ut. Inom utrikesdepartementet finns en diskussion om hur ambassaderna bör vara organiserade – bl a finns planer på att skapa regionambassader - och vilka arbetsuppgifter de bör ha. De förändringar som sker i är inte minst tydlig i ett land som Estland. Sedan Estland blev medlem i EU och i Schengen har de konsulära frågorna minskat dramatiskt medan ambassaden, genom bl a rapportering inför rådsmöten, inkorporerats i den svenska förvaltningens EU-arbete. Diskussionen om ambassadens roll är dock större än enbart den förändring som sker när ett land går med i EU. Den nya europeiska utrikesförvaltningen väcker frågor om hur arbetsfördelningen ska ske mellan denna och de nationella ambassaderna.

Arbetet på ambassaden gav ett komplement till de teoretiska kunskaper som jag fått under mina universitetsstudier. Framförallt de teoretiska kunskaper om hur EU fungerar och varför EU utvecklats som det gjort kompletterades med praktisk erfarenhet av hur en fråga hamnar på EU:s dagordning och hur de olika medlemsstaterna sedan formerar sina ståndpunkter för att tillsist fatta ett beslut.

## **Reflektioner kring praktiken ur ett statsvetenskapligt perspektiv**

Mina studier i statsvetenskap har varit inriktade mot europeisk politik, varför jag var särskilt intresserad av hur europeisk politik bedrivs och hur Estlands EU-politik såg ut.

### *Hur får ett litet land inflytande*

Med 1,34 miljoner invånare är Estland ett av den europeiska unionens minsta länder. Det finns en insikt i Estland om att detta innebär att man får svårt att utöva påtryckningar i förhandlingar i EU. Istället ser man EU:s regelverk som ett sätt att utöva inflytande. Man förespråkar strikt efterlevnad av EU:s regler med förhoppningen om att även de större länderna ska känna sig tvungna att följa de gemensamma reglerna. Detta är tydligt i Estlands syn på tillväxt- och stabilitetspakten. Genomgående har Estland argumenterat för att samtliga länder måste hålla sig till de regler som pakten innebär och att om något land bryter mot reglerna bör detta leda till faktiska konsekvenser. Dessa konsekvenser bör inte vara resultatet av politiska diskussioner utan ske per automatik för att på så vis undvika den situation som har varit där de stora länderna, med mycket makt, kunnat komma undan när de brutit mot reglerna.

Att små länder ofta förlitar sig på regelverk är ingen nyhet. Det finns flera teorier som visar att små länder är mer fokuserade på att skapa ett bindande regelverk och mer måna om dess efterlevnad. Det var intressant att i praktiken se detta.

### *Estland inför euro som valuta*

Under min termin i Estland fick jag följa den mest intensiva perioden kring euroinförandet, vilket kulminerade den 1 januari 2011 då euron infördes som valuta. Den politiska diskussion som omgärdade euroinförandet väckte frågor om vad effekten av euron faktiskt blir. Estland har i närmare två decennier haft en fast växelkurs, först till D-marken och sedan 1999 till euron. Den fasta växelkursen har tvingat Estland att bära de kostnader som en sådan regim innebär, i form av penningpolitiska begränsningar. Samtidigt har man inte kunnat dra nytta av de lägre lånekostnader och högre investeringar som en gemensam valuta kan innebära. Snarare än att Estland förlorar kontroll över penningpolitiken kan man därför se att ett medlemskap i eurozonen innebär ett ökat inflytande då Estlands riksbank tar plats i Europeiska centralbankens råd och därmed får möjlighet att påverka ECB:s beslut.

Samtidigt har den vanligaste oron i befolkningen varit att priserna skulle öka.

Premiärministern försökte övertyga invånarna att det inte finns någon anledning till att priserna skulle öka till följd av införandet av euron. Studier från andra länder som infört euron visar dock på att vissa produkter och tjänster påverkats av prishöjningar, men inte andra. Exempelvis blev det dyrare att äta ute, klippa håret och kemtvätta kläder. Andra produkter, som exempelvis telefonsamtal, påverkades däremot inte alls eller såg prissänkningar. Att medborgarna i eurozonen *upplevde* att priserna steg kraftigt kan bero på att de främst var de varor som är relativt billiga, men som vi köper ofta, som såg de största prishöjningar, medan priset på dyrare produkter, som vi köper mer sällan, inte förändrades. Detta har varit en utmaning för de estniska politikerna att kommunicera till en orolig befolkning. Att Estland under hösten även sett inflationen öka, något som förväntas fortsätta under våren gör att euron med största sannolikhet kommer att kopplas samman, rättvist eller inte, med prishöjningar.

Även om debatten om euron till största del betonat de ekonomiska implikationerna, som nämnes ovan, är symbolfrågan också mycket viktig i Estland. Landet bytte valuta flera gånger under 1900-talet, mark, rubel, reichsmarks och tillbaka till rubel innan man 1992 införde den estniska kronan, vilken kom att bli en stark symbol för det fria Estland. Frågan är om euron kan bli den symbol för Estlands integrering i den europeiska familjen som de euro-positiva politikerna hoppas.